

Pentru a analiza modul în care măsurile de promovare a egalității de gen pot contribui la creșterea economiei în UE, Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) a studiat impactul reducerii disparităților de gen în domenii relevante din perspectivă macroeconomică: educația în domeniile STIM (științe, tehnologie, inginerie și matematică), activitatea pe piața muncii și remunerarea. Au fost analizate și schimbările demografice care ar apărea odată cu reducerea acestor disparități de gen.

Studiul privind beneficiile economice ale egalității de gen este primul de acest tip care utilizează un model econometric riguros pentru a estima o gamă largă de beneficii macroeconomice ale egalității de gen la nivelul UE.

Rezultatele generale arată că îmbunătățirea egalității de gen ar duce la:

- o creștere semnificativă a numărului de locuri de muncă, de care ar beneficia atât femeile, cât și bărbații;
- crearea a până la 10,5 milioane de noi locuri de muncă până în 2050, din care o mare parte ar fi ocupate de femei;
- efecte puternice și pozitive asupra PIB-ului pe cap de locuitor, care cresc odată cu trecerea timpului;
- o creștere a PIB-ului din UE pe cap de locuitor cu până la aproape 10 % până în 2050.

Îmbunătățirea egalității de gen asigură creștere economică

Studiul furnizează dovezi solide ale faptului că egalitatea de gen aduce beneficii puternice, pozitive și tot mai numeroase pentru creșterea economică. Aceste efecte pozitive pot fi atribuite în mare măsură soluționării unora dintre deficiențele structurale ale economiei UE identificate în Strategia Europa 2020, prin faptul că îmbunătățirea egalității de gen va contribui la soluționarea problemelor legate de ocuparea forței de muncă, de productivitate și de îmbătrânirea populației.

Studiul arată că egalitatea de șanse între femei și bărbați într-un domeniu, de exemplu în cel al educației, are un efect de propagare în alte domenii, cum ar fi cel al ocupării forței de muncă. Efectele de propagare ar putea duce concomitent la îmbunătățirea educației femeilor (mai multe femei care studiază în domeniile STIM), la îmbunătățirea ratei de participare a femeilor pe piața muncii și la o creștere a salariilor femeilor. Astfel, abordarea diferitelor aspecte ale disparității de gen în ansamblu este de natură să producă mai multe efecte pozitive decât abordarea separată a fiecărui aspect.

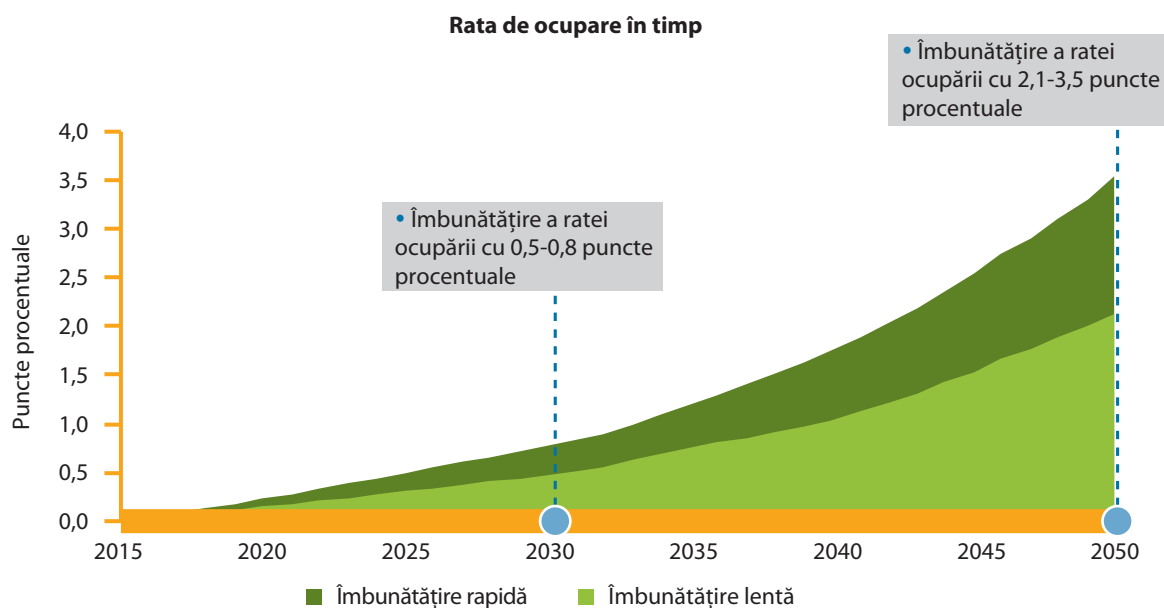
O egalitate mai mare de șanse între femei și bărbați ar conduce la o creștere semnificativă a numărului de locuri de muncă, de care ar beneficia atât femeile, cât și bărbații.

Rate mai mare de ocupare și mai multe locuri de muncă

Dacă egalitatea de gen se va îmbunătăți substanțial până în 2050, rata de ocupare a UE va ajunge la aproape 80 %, comparativ cu 76 % în lipsa acestei îmbunătățiri. Studiul arată că deja până în 2030 rata de ocupare a UE va ajunge la 72,6 %. Rezultatele sugerează că eliminarea segregării de gen din opțiunile educaționale și creșterea participării femeilor în domeniile STIM ar crea între 6,3 milioane și 10,5 milioane de locuri de muncă suplimentare până în 2050, datorită îmbunătățirii egalității de gen. Aproximativ 70 % din aceste locuri de muncă ar fi ocupate de femei. În mare, acest lucru înseamnă creșterea ocupării forței de muncă din UE cu echivalentul numărului total de locuri

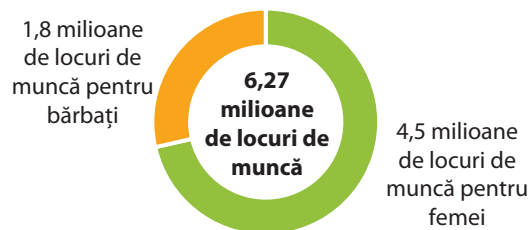
Figura 1. Efectul îmbunătățirii egalității de gen asupra ocupării forței de muncă

Creșterea locurilor de muncă (îmbunătățire rapidă)

Creșterea locurilor de muncă (îmbunătățire lentă)

de muncă dintr-un stat european de dimensiuni medii, cum ar fi Țările de Jos. Aceste locuri de muncă suplimentare ar contribui la reducerea decalajului în materie de ocupare dintre femei și bărbați.

Pentru realizarea acestor efecte pozitive, este important să se elimine una dintre cauzele principale ale disparităților de gen: distribuția inegală a responsabilităților de îngrijire neremunerate între femei și bărbați. Această schimbare se va produce dacă statele membre vor desființa barierele din calea participării femeilor pe piața muncii, prin introducerea unor măsuri cum ar fi:

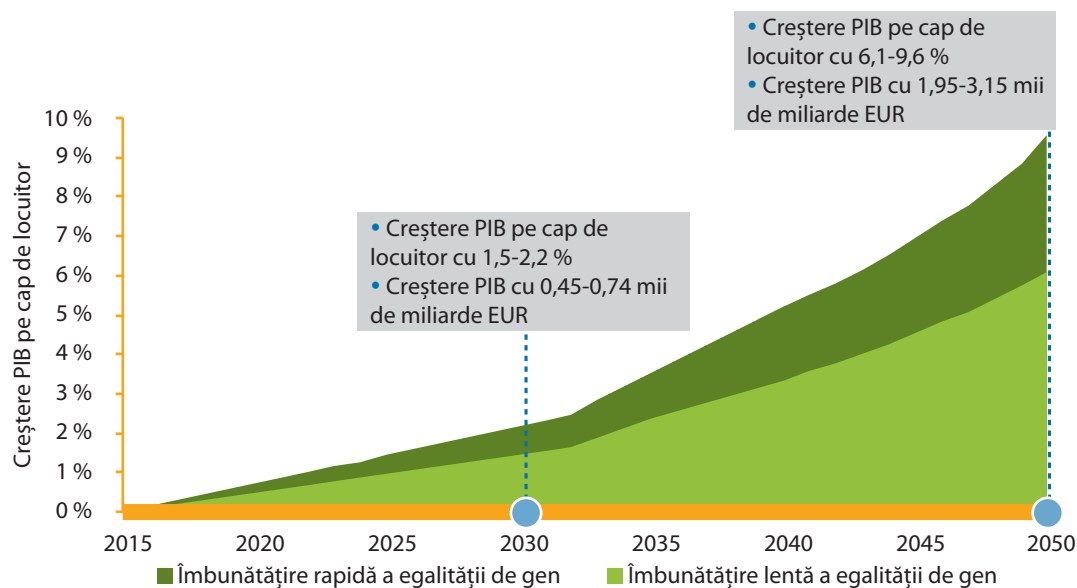
- inițiative de îmbunătățire a echilibrului între viața profesională și cea privată pentru cei care au copii sau alte persoane în îngrijire;
- un acces mai bun la unități de îngrijire a copiilor de înaltă calitate și accesibile;
- regimuri de lucru flexibile și favorabile vieții de familie;

- promovarea adoptării programelor de lucru flexibile într-o proporție mai egală de către femei și bărbați.

De asemenea, statele membre ale UE ar trebui să depună eforturi pentru a elimina diferențele de remunerare dintre femei și bărbați, deoarece posturile cu salarii mai mari tind să atragă femeile pe piața muncii mai mult decât posturile prost remunerate. În același timp, salariile mai mari pot ajuta femeile să scape de sărăcie și pot reduce decalajele existente între pensiile femeilor și cele ale bărbaților (EIGE, 2016).

În ansamblu, creșterea numărului de locuri de muncă pentru femei este deosebit de importantă pentru că poate contribui la o creștere economică favorabilă incluziunii prin reducerea sărăciei, una dintre prioritățile majore ale Strategiei Europa 2020. Studiul recent al EIGE privind femeile și sărăcia a concluzionat că, în general, femeile sunt afectate de sărăcie mai frecvent decât bărbații din cauza perspectivelor mai reduse de angajare (EIGE, 2016). Prin urmare, ocuparea unui loc de muncă reduce riscul de sărăcie pentru femei.

Figura 2. Efectul îmbunătățirii egalității de gen asupra PIB-ului pe cap de locuitor

Creșterea PIB-ului

Egalitatea de gen are efecte puternice și pozitive asupra PIB-ului, care cresc odată cu trecerea timpului.

PIB-ul pe cap de locuitor crește odată cu îmbunătățirea egalității de șanse între femei și bărbați. Rezultatele arată că în UE se va înregistra o creștere cu până la 2 % pe termen mediu (2030) și cu până la 10 % pe termen lung (2050). Aceasta înseamnă o posibilă creștere a PIB-ului total pe cap de locuitor cu 1,95-3,15 mii de miliarde EUR până în 2050. Dacă UE va acționa acum și va spori măsurile de promovare a egalității de gen ⁽¹⁾ în domenii precum educația în sfera STIM, activitatea pe piața muncii și remunerația, societatea va putea să beneficieze de întregul potențial al femeilor. Îmbunătățirea egalității de gen poate contribui în mod substanțial și la realizarea unei creșteri economice inteligente, durabile și favorabile incluziunii,

⁽¹⁾ Măsuri de promovare a egalității de gen care ar putea conduce la creșterea numărului de absolvenți ai disciplinelor STIM, cum ar fi eliminarea stereotipurilor de gen în educație, creșterea gradului de conștientizare și promovarea disciplinelor STIM în rândul fetelor și al femeilor, precum și o orientare profesională care să încurajeze fetele să ia în considerare posibilitatea de a studia în domenii dominate de bărbați, iar băieții – în domenii dominate de femei. Măsuri de promovare a egalității de gen care pot reduce disparitățile de gen de pe piața muncii, cum ar fi, printre altele, asigurarea îngrijirii copiilor și a altor persoane dependente, modificarea indemnizației și a condițiilor concediului pentru creșterea copilului, promovarea și susținerea unor regimuri de lucru cu timp parțial și flexibile, dispoziții legale și politici pentru egalitate salarială și a condițiilor de muncă, eliminarea segregării de gen între sectoare și ocupații, reducerea numărului de pauze în carieră în rândul femeilor și promovarea femeilor în funcții de conducere.

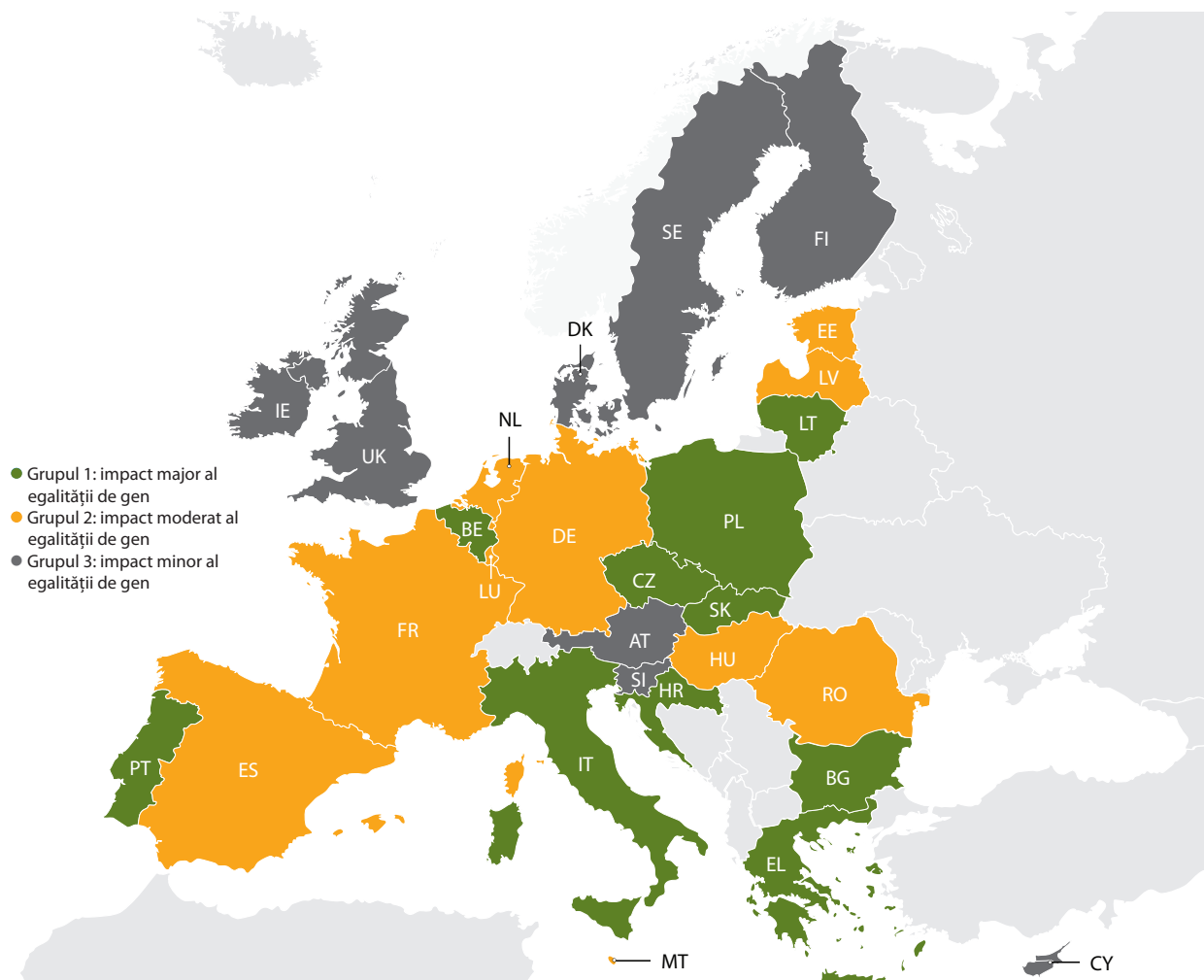
în special datorită ocupării de către femei a mai multor locuri de muncă în domeniile STIM.

Atenuarea problemelor legate de îmbătrânirea populației în UE

Îmbunătățirea egalității de gen în educație și în participarea pe piața muncii, împreună cu o împărțire mai echilibrată a activității de îngrijire neremunerată între femei și bărbați ar putea duce la creșterea ratelor de fertilitate, concluzie care reflectă rezultatele cercetărilor recente în acest domeniu. Studiul a calculat că ratele de fertilitate ar crește cu 0-8 % până în 2030. La rândul lor, ratele de fertilitate mai mari determină creșterea populației și, pe termen lung, creșterea ofertei de forță de muncă. Studiul de față evidențiază beneficiile pe termen lung ale unei astfel de evoluții. Se estimează că, până în 2050, creșterea fertilității ar conduce la intrarea în câmpul muncii a încă 2,5 milioane de oameni. Îmbunătățirea ocupării forței de muncă este deosebit de importantă în lumina proiecțiilor demografice actuale ale UE, care prevăd o creștere semnificativă a numărului de persoane în vârstă inactive pe piața muncii (Strategia Europa 2020).

Figura 3: Impactul egalității de gen: diferențe între statele membre din perspectiva PIB-ului din 2030

Sporirea competitivității

Îmbunătățirea egalității de gen ar putea spori competitivitatea economiei UE pe termen lung.

Măsurile de promovare a egalității de gen ar putea duce la creșterea capacității de producție a economiei și la scăderea prețurilor. În urma acestor evoluții, UE ar putea produce mai multe bunuri și servicii pe plan intern și ar deveni mai competitivă pe piețele internaționale. Acest lucru ar duce la îmbunătățirea balanței comerciale, în care exporturile UE ar crește cu 1,6-2,3 %, iar importurile ar scădea cu 0,4-0,7 % până în 2050, ceea ce ar ajuta comerțul internațional să rămână unul dintre motoarele importante ale creșterii economice a UE, conform Strategiei Europa 2020. În plus, accelerarea ratelor de creștere a PIB-ului ar putea determina societățile comerciale să

realizeze investiții private suplimentare, deoarece acestea decid să investească pe baza beneficiilor preconizate. Rezultatele studiului arată că până în 2050 se va înregistra o creștere a investițiilor în UE.

Țările în care egalitatea de gen va crește vor obține beneficii mai mari

Impactul estimat al creșterii egalității de gen variază considerabil de la un stat membru la altul, în funcție de nivelul actual de realizare a dezideratului acestei egalități. În ansamblu, rezultatele sunt foarte bune, unele țări înregistrând o creștere cu aproximativ 4 % a PIB-ului, iar altele depășind 10 %.

De obicei, impactul cel mai mare se observă în țările în care egalitatea de gen nu este o prioritate. Studiul arată că aceste țări ar avea mult de câștigat dacă ar pune egalitatea de gen pe ordinea de zi ⁽²⁾.

Statele membre care în prezent iau puține măsuri de promovare a egalității de gen câștigă cel mai mult de pe urma eliminării disparităților de gen.

Țările în care situația permite o ameliorare importantă pot obține îmbunătățiri economice substanțiale de pe urma unei mai mari egalități de gen. În medie, se preconizează că în aceste țări creșterea egalității de gen ar duce la o creștere a PIB-ului cu aproximativ 12 % până în 2050. Acest lucru evidențiază potențialul îmbunătățirii substanțiale a egalității de gen, care, la rândul său, poate aduce beneficii economice semnificative. Țările cu cele mai bune performanțe în domeniul egalității de gen au ajuns deja la o situație bună în acest sens și, prin urmare, se bucură deja de unele dintre beneficiile economice aferente. Dar chiar și în aceste state membre îmbunătățirea egalității de gen poate genera câștiguri economice suplimentare, care adesea pot ajunge la circa 4 % din PIB.

Egalitatea de gen în UE: evoluțiile recente ale politicii

Egalitatea de gen reprezintă un angajament politic cu tradiție al Uniunii Europene. Cu șaizeci de ani în urmă, în Tratatul de la Roma a fost inclus principiul remunerării egale pentru aceeași muncă, iar egalitatea de șanse între femei și bărbați a devenit una dintre valorile pe care s-a întemeiat Uniunea Europeană. În prezent, politicile UE de combatere a disparităților de gen de pe piața muncii au aceleași obiective: sporirea participării femeilor, minimizarea diferențelor de remunerare dintre femei și bărbați și reconcilierea mai bună a vieții profesionale, private și de familie a femeilor și a bărbaților.

Consolidarea egalității de gen: cele cinci domenii prioritare ale Uniunii Europene

1. Creșterea gradului de participare a femeilor pe piața forței de muncă și independență economică egală.
2. Reducerea diferenței de remunerare, de câștiguri și de pensii între femei și bărbați și, prin urmare, combaterea sărăciei în rândul femeilor.
3. Promovarea egalității între femei și bărbați în procesul decizional.
4. Combaterea violenței bazate pe gen și sprijinirea și protejarea victimelor.
5. Promovarea egalității de gen și a drepturilor femeilor în întreaga lume (Comisia Europeană, 2015b).

Cadrul actual de politici care reglementează egalitatea de șanse între femei și bărbați se bazează pe Angajamentul strategic pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați 2016-2019, publicat ca o continuare a Strategiei Comisiei pentru egalitatea între femei și bărbați (2010-2015). Obiectivele angajamentului strategic se axează pe cinci domenii prioritare și vizează integrarea unei perspective a egalității de gen în toate politicile UE și în toate programele de finanțare ale UE. Mai mult, Pactul european pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați 2011-2020 reprezintă un angajament clar de promovare a egalității de gen în cadrul UE.

Pentru a atinge obiectivele Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, integrarea egalității de gen în domeniile de politică principale, printre care se numără educația, participarea pe piața forței de muncă și remunerarea, este crucială.

⁽²⁾ Gruparea statelor membre se bazează pe indicele egalității de gen al EIGE.

Europa 2020: o oportunitate ratată?

Europa 2020: disparități de gen în educație, în participarea pe piața muncii, în remunerare și în responsabilitățile de îngrijire

- Femeile sunt în continuare subreprezentate în sectoarele STIM. În aceste domenii, 75 % dintre studenți sunt bărbați.
- În medie, decalajul în materie de ocupare dintre femei și bărbați este de 11,6 % în UE și crește odată cu numărul de copii din gospodărie.
- Suprareprezentarea femeilor în munca cu fracțiuni de normă afectează nu numai implicarea lor pe piața forței de muncă, ci și riscul de sărăcie sau excludere socială (în 2015, în medie, lucrau cu fracțiuni de normă 32,1 % dintre femei, față de doar 8,9 % dintre bărbați).
- Și procentul femeilor angajate cu fracțiuni de normă crește odată cu numărul copiilor pe care îi au. 39 % dintre femeile din UE-28 au declarat că principalul motiv pentru care nu caută un loc de muncă este „îngrijirea copiilor sau a unor adulți aflați în incapacitate”, în timp ce doar 4 % dintre bărbați s-au aflat în această situație.
- În medie, în UE femeile câștigă cu 16,1 % mai puțin decât bărbații, ceea ce înseamnă că ar trebui să lucreze cu aproximativ 40 de zile mai mult pe an (sau până la sfârșitul lunii februarie) pentru a egala câștigurile obținute de bărbați până la sfârșitul anului precedent (Eurostat, 2016a, 2016b).

Strategia Europa 2020 recunoaște că, pentru ca obiectivul de ocupare a 75 % dintre femeile și bărbații din UE cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani să fie atins, este necesar să existe egalitate între femei și bărbați. Deși inițiativa emblematică a UE intitulată „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă” recunoaște necesitatea de a spori „contribuția femeilor la economia formală”, în cadrul Strategiei Europa 2020 nu sunt definite clar măsuri cuprinzătoare axate pe egalitatea de gen.

Persistența disparităților de gen subminează oportunitățile economice ale femeilor și afectează întreaga economie a UE. La nivel de politică, acest lucru duce la nerealizarea creșterii economice durabile și favorabile incluziunii prevăzute în Strategia Europa 2020.

O concluzie firească este aceea că insuficiența măsurilor de promovare a egalității de gen din Strategia Europa 2020 reprezintă o oportunitate care a fost ratată deocamdată.

Pentru a atinge obiectivul unei creșteri economice inteligente, durabile și favorabile incluziunii, UE trebuie să îmbunătățească măsurile existente de promovare a egalității de gen și să introducă măsuri suplimentare.

Europa în 2020 și ulterior

Măsurile de promovare a egalității de gen pot stimula o creștere economică durabilă

Încurajarea unei participări mai mari a femeilor pe piața muncii și creșterea participării lor la studiul disciplinelor STIM pot contribui substanțial la o creștere economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în UE. Studiul arată că realizarea egalității de gen în educație în domeniile STIM și pe piața forței de muncă are un mare potențial de îmbunătățire a perspectivelor de creștere economică pe termen lung în UE. Acest lucru necesită însă o schimbare structurală, care este esențială pentru a asigura o recuperare durabilă, inteligentă și favorabilă incluziunii după criza economică recentă. Aceasta este necesară pentru a readuce economia UE pe calea ascendentă a creșterii durabile și pentru a evita riscul unor pierderi permanente de bunăstare și al unui ritm de creștere lent.

Pentru a realiza o creștere economică durabilă, Uniunea Europeană trebuie să înceapă să integreze egalitatea de gen chiar de acum.

Uniunea Europeană nu își poate permite să rateze oportunitățile oferite de măsurile de promovare a egalității de gen. Pentru a obține impactul dorit de dezvoltare socio-economică și creștere economică durabilă, ea trebuie să introducă fără întârziere măsuri de promovare a egalității de gen în domeniile de politică majore. Studiul preconizează că ratele de ocupare a forței de muncă s-ar îmbunătăți încă din 2020, iar cel mai puternic impact asupra participării pe piața muncii și asupra PIB-ului pe cap de locuitor la nivelul întregii UE s-ar simți pe termen mediu (2030) și pe termen lung (2050).

Planurile prezentate în ultimul timp de Comisia Europeană reprezintă un pas în direcția cea bună. În august 2015, Comisia Europeană a publicat o foaie de parcurs cu scopul de a elabora o propunere cuprinzătoare de politică pentru creșterea participării femeilor pe piața muncii prin îmbunătățirea echilibrului dintre viața profesională și cea privată. Scopul său este să reformeze acele politici existente privind concediile și regimurile de lucru flexibile care afectează gradul de ocupare, remunerația și pensiile femeilor. De asemenea, sunt necesare mai multe propuneri de politici care să recunoască potențialul de integrare a egalității de gen (Comisia Europeană, 2015a).

Plasarea egalității de gen în centrul acțiunilor de continuare a Strategiei Europa 2020 și a altor reforme ale politicilor, cum ar fi pilonul european al drepturilor sociale, ar face ca sistemul economic să devină mai favorabil incluziunii și să permită femeilor să își atingă întregul potențial, spre beneficiul lor înseși și al întregii societăți. Acest lucru ar face posibilă o creștere economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în UE.

Referințe

Comisia Europeană (2015a), *Roadmap – New start to address the challenges of work-life balance faced by working families* (Foaie de parcurs: Un nou început pentru a rezolva problemele vizând echilibrul dintre viața profesională și cea privată pentru familiile care muncesc). Disponibilă la adresa: http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2015_just_012_new_initiative_replacing_maternity_leave_directive_en.pdf

Comisia Europeană (2015b), *Angajamentul strategic pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați 2016-2019*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg. Disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/document/files/strategic_engagement_ro.pdf

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) (2016), *Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU – Review of the implementation of Area A: Women and poverty of the Beijing Platform for Action* (Sărăcia, genul și intersectarea inegalităților în UE – Analiză a punerii în aplicare a domeniului A al Platformei de acțiune de la Beijing: Femeile și sărăcia), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg. Disponibil la adresa: http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0416244enn_pdfweb_20161208181320.pdf

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) (2015), *Gender Equality Index 2015 – Measuring gender equality in the European Union 2005-2012* (Indicele egalității de gen 2015 – Măsurarea egalității de gen în Uniunea Europeană 2005-2012), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg. Disponibil la adresa: <http://eige.europa.eu/content/document/gender-equality-index-report>

Eurostat (2016a), *Gender statistics* (Statistici de gen). Disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_statistics

Eurostat (2016b), *Employment statistics* (Statistici privind ocuparea forței de muncă). Disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics

Despre studiu

Studiul privind beneficiile economice ale egalității de gen este unic în contextul UE. Este primul de acest tip care utilizează un model econometric riguros pentru a estima o gamă largă de beneficii macroeconomice ale egalității de gen în mai multe domenii vaste, cum ar fi educația, activitatea pe piața muncii și salariile.

Rezultatele generale ale studiului arată că o mai mare egalitate de gen ar duce la:

- crearea unui număr cuprins între 6,3 milioane și 10,5 milioane de noi locuri de muncă până în 2050, dintre care aproximativ 70 % ar fi ocupate de femei;
- efecte pozitive asupra PIB-ului, care cresc odată cu trecerea timpului;
- un PIB pe cap de locuitor cu până la aproape 10 % mai mare în 2050.

Studiul folosește modelul macroeconomic E3ME pentru a estima impactul economic al îmbunătățirii egalității de gen. E3ME este un model macroeconomic empiric adaptat în mod specific pentru a modela rezultate la nivelul UE și al statelor membre.

Rezultatele studiului privind beneficiile economice ale egalității de gen în UE cuprind nouă publicații:

1. Analiza literaturii de specialitate: dovezile existente cu privire la beneficiile sociale și economice ale egalității de gen și abordările metodologice (*Literature review: existing evidence on the social and economic benefits of gender equality and methodological approaches*)
2. Sinteze privind Uniunea Europeană și statele sale membre (*EU and EU Member State overviews*)
3. Raport privind aplicarea empirică a modelului (*Report on the empirical application of the model*)
4. Producerea dovezilor: document de informare privind cadrul teoretic și modelul (*How the evidence was produced: briefing paper on the theoretical framework and model*)
5. Producerea dovezilor: fișă informativă privind cadrul teoretic și modelul
- 6. Beneficiile economice ale egalității de gen în contextul politicilor UE: document de informare**
7. Impactul economic global al egalității de gen: document de informare
8. Generarea de creștere economică prin egalitatea de gen în cadrul învățământului STIM: document de informare
9. Generarea de creștere economică prin eliminarea disparității de gen în activitatea pe piața muncii și în remunerare: document de informare

Toate publicațiile, rezultatele detaliate ale studiului și metodologia pot fi găsite pe site-ul EIGE.

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) este centrul de cunoaștere al UE cu privire la egalitatea de gen. EIGE sprijină factorii de decizie și toate instituțiile relevante în eforturile lor de a transforma egalitatea între femei și bărbați într-o realitate pentru toți europenii, furnizând expertiză specifică și date sigure și comparabile privind egalitatea de gen în Europa.

Informații suplimentare:

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, EIGE

Gedimino pr. 16

LT-01103 Vilnius

LITUANIA

Tel. +370 52157444

E-mail: eige.sec@eige.europa.eu

<http://eige.europa.eu>

<http://www.twitter.com/eurogender>

<http://www.facebook.com/eige.europa.eu>

<http://www.youtube.com/eurogender>

<http://eurogender.eige.europa.eu/>

Oficiul pentru Publicații

ISBN 978-92-9470-015-5
doi:10.2839/173637